

WACHTTORENS IN VELDHUIZEN

Romeinse tijd

Ongeveer 125 ten noorden van de Limes (=Romeinse grens) in Vleuterweide zijn in 2001 enkele duizenden aardewerkfragmenten gevonden. De grond is daar met een grote spoel- en zeefinstallatie heel goed doorzocht. Het materiaal dat gevonden is, maakte duidelijk dat er op deze plek gewoond is. Er is veel keuken- en tafelaardewerk gevonden, maar ook slachtafval.

In de 2e en 3e eeuw hebben hier Romeinse militairen gewoond. Enkele lanspunten, bijlen en een partij kogels voor werpgeschut (ballista) zouden hierop wijzen. Ook zijn er tien bespijkerde schoenzolen gevonden. Maar het meest opvallend zijn de talrijke bouwmaterialen. Er zijn ruim 1400 stukken natuursteen gevonden. Het lijkt er dus op dat hier een stenen bouwwerk heeft gestaan. Behalve natuursteen komen er ook dakpannen voor. Enkele daarvan met militaire stempels erop. Het gaat hier waarschijnlijk om een wachttooren.

Een wachttooren werd omsloten door een greppel voor de ontwatering. Er is ook een restant van een langgerekt cirkelvormige greppel gevonden. Wachttorens dienden voor observatie en voor het doorgeven van signalen door middel van vuurrook of bakens. Zo konden over grote afstand gecodeerde berichten worden doorgegeven. Maar waar een wachttooren is, moeten er meer zijn. Zij moeten op zichtafstand van elkaar gestaan hebben.

Later is een tweede plaats met steenfragmenten ontdekt. Deze plek lag vlak naast het Romeinse schip dat archeologen in 1997 ontdekten. Er zijn aanwijzingen dat er zowel houten wachttorens (1e eeuw), als stenen wachttorens (2e -3e eeuw) langs de weg hebben gestaan. De stenen torens

werden wit gekalkt, met rood geverfde nepvoegen. De wachttorens werden bemand en onderhouden vanuit de omliggende castella.

Verondersteld wordt dat ploegen van ongeveer 4 soldaten de wachttoeren in wisseldienst bemanden. De soldaten zaten daar dan waarschijnlijk een aantal dagen achter elkaar. Zij maalden er graan, kookten er hun eigen maaltijden, aten en sliepen er. Ook deden ze ondertussen wat aan het onderhoud van hun wapenrusting.

Bij veel wachttorens bevond zich op de begane grond een haardplaats. De torens waren ook allemaal uitgerust met een complete keukeninventaris. Op de verdieping was de woon/slaapruimte en daarboven het balkon of platform voor het observeren van de omgeving. Er zal wel veel gedobbeld zijn tijdens het wachten.

Bron:

- *Limes en landschap*, Erik Graafstal, *Tijdschrift vereniging Oud Utrecht*, november 2001.
- *Schatkamer Leidsche Rijn: wachttorens op de grens van en wereldrijk*, Erik Graafstal